
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

УДК 657.1:334.012.61

Надія Володимирівна ХОЧА

асистент,
кафедра обліку і аудиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка
E-mail: nkhocha@ukr.net

КРИТЕРІЇ ВИБОРУ ЕЛЕМЕНТІВ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ МАЛИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Хоча, Н. В. Критерії вибору елементів спрощеної системи обліку та звітності малими підприємствами [Текст] / Надія Володимирівна Хоча // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. – Том 28. – № 1. – С. 286-293. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. На розвиток спрощеної системи обліку і звітності значний вплив має податкове законодавство, яке передбачає застосування спрощених режимів оподаткування для суб'єктів малого підприємництва. Набуття чинності у 2011 р. Податкового кодексу України позначилося на складі елементів спрощеної системи обліку і звітності, що спричинило появу нових та можливість відмови від використання традиційних елементів цієї системи.

Мета. Сформулювати критерії та розробити алгоритм вибору елементів спрощеної системи обліку і звітності малими підприємствами.

Метод (методологія). У процесі дослідження використано методи системного підходу, аналізу та синтезу, узагальнення та порівняння.

Результати. Встановлено, що в межах спрощеної системи обліку і звітності утворилася її підсистема, призначена для спрощеного бухгалтерського обліку доходів та витрат. Причому основними елементами такої системи є Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва й облікові реєстри, визначені «Методичними рекомендаціями зі застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» № 720 та побудовані без використання Плану рахунків та подвійного запису. Обґрунтовано доцільність застосування поняття «спрощена система обліку та звітності для неплатників ПДВ», оскільки визначальним критерієм для ведення спрощеного бухгалтерського обліку доходів та витрат є відсутність реєстрації малого підприємства платником ПДВ. Розроблено алгоритм вибору суб'єктом малого підприємництва елементів спрощеної системи обліку та звітності залежно від системи оподаткування та відображено можливість генерування цією системою інформації для складання податкової, статистичної та інших форм звітності.

Ключові слова: єдиний податок; звітність; мале підприємство; облік; облікові реєстри; оподаткування; план рахунків; система.

CRITERIA FOR SELECTION OF ELEMENTS OF THE SIMPLIFIED ACCOUNTING AND REPORTING SYSTEM BY SMALL ENTERPRISES

Abstract

Introduction. *The development of a simplified accounting and reporting system has a significant impact on tax legislation, which involves the use of simplified tax regimes for small businesses. The entry into force in 2011 of the Tax Code of Ukraine affected the composition of the elements of the simplified accounting and reporting system, which led to the emergence of new and the possibility of refusing to use the traditional elements of this system.*

Purpose. *The article aims to formulate criteria and elaborate algorithm for selecting elements of a simplified accounting and reporting system by small enterprises.*

Method (methodology). *In the process of research, method of system approach, method of analysis and synthesis, method of generalization and comparison have been used.*

Results. *It has been established that within the simplified accounting and reporting system its subsystem appeared. This subsystem is created for simplified accounting of incomes and expenses. The main elements of such a system are the Simplified Financial Statement of the Small Business Entity and the accounting registers that are identified by the "Methodological Recommendations for the Application of Small Business Registers" No. 720. They are created without the use of the Account Schedule and double entry. The expediency of using the concept of "simplified accounting and reporting system for non-payment of VAT" has been substantiated. The defining criterion for conduction of simplified accounting of incomes and expenses is the lack of registration of a small enterprise by a VAT payer. The algorithm of the choice of the small business entity for the elements of the simplified accounting and reporting system depending on the taxation system has been developed. The possibility of generating this system of information for calculation of tax, statistical and other forms of reporting has been considered in the research.*

Keywords: *single tax; reporting; small business; accounting; accounting registers; taxation; account plan; system.*

JEL classification: L25, M41, M48

Вступ

Від початку 90-х років минулого століття до тепер в Україні спостерігаємо значний вплив як на функціонування національної облікової системи, так і на спрощену систему обліку та звітності малих підприємств (МП) податкового законодавства. Чинна до 2011 року нормативно-правова база щодо обчислення і сплати окремих податків і зборів сприяла появі так званого «обліку з метою оподаткування» або «податкового обліку». Це здебільшого стосувалося податку на прибуток підприємств, оскільки податковим законодавством передбачалося відмінне від фінансового обліку визначення об'єкта оподаткування. Прийняття у 2011 році Податкового кодексу України (ПКУ) дало змогу усунути такі розбіжності. Абзацом першим п. 44.2 ст. 44 ПКУ встановлено, що об'єктом оподаткування податком на прибуток є фінансові результати до оподаткування, визначені на основі даних бухгалтерського обліку [1]. Це доводить, що інформації спрощеної системи обліку та звітності МП, які перебувають на загальній системі оподаткування, відводиться пріоритетне значення для складання фінансової, податкової, статистичної та інших форм звітності. Проте ПКУ для суб'єктів малого підприємництва (СМП) передбачено застосування спеціального режиму оподаткування, а саме: нарахування і сплата єдиного податку. Тому виникає потреба у дослідженні можливості використання елементів спрощеної системи обліку і звітності та визначенні їх складу для малих підприємств – платників єдиного податку.

Вплив системи оподаткування на порядок ведення фінансового обліку СМП досліджено у працях Т. А. Гоголь, А. О. Касич, О. Лещенко, О. В. Макарової, О. Панченко, М. Пивоварова, Н. В. Черевик та й інших науковців. Так Т. А. Гоголь відображає залежність вибору форми ведення обліку від ставки єдиного податку та відповідності МП, критеріям п. 154.6 ст. 154 ПКУ [2, с. 99]. О. В. Макарова запропонувала основні напрями організації бухгалтерського обліку СМП, враховуючи їх перебування на загальній чи спрощеній системі оподаткування [3]. А. О. Касич та Н. В. Черевик значну увагу звертають на організацію ведення обліку платниками єдиного податку [4]. М. Пивоваров, О. Панченко та О. Лещенко досліджують порядок використання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності та її зв'язок зі спрощеною формою обліку МП [5]. Проте згадані дослідження пов'язані з окремими аспектами впливу податкового

законодавства на спрощену систему обліку та звітності. Виникає потреба у розробленні комплексного підходу до вибору елементів спрощеної системи обліку та звітності різними категоріями СМП на основі чітко сформульованих критеріїв.

Мета статті

Метою дослідження є формулювання критеріїв та створення алгоритму вибору елементів спрощеної системи обліку і звітності малими підприємствами та доведення можливості генерування такою системою інформації для складання податкової, статистичної та інших форм звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження

Окремими статтями ПКУ встановлено, що для визначення об'єкта оподаткування єдиним податком, платники 3-ї групи (юридичні особи) ведуть спрощений облік та звітність чи спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат. Зважаючи на попередні наші дослідження [6], під «веденням спрощеного обліку та звітності» розуміємо застосування спрощеної системи обліку та звітності, а під «веденням спрощеного бухгалтерського обліку доходів та витрат» – використання облікових реєстрів, визначених Методичними рекомендаціями № 720 [7] та призначених для складання Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.

Це доводить, що в межах спрощеної системи обліку і звітності утворилася підсистема, призначена для спрощеного ведення бухгалтерського обліку доходів та витрат. Розглянемо її елементи та послідовність їх формування.

Першим елементом підсистеми для спрощеного обліку доходів та витрат є Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Форма № 1-мс та Форма № 2-мс), склад і порядок показників якого визначається П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» (П(С)БО 25) [8]. Варто зауважити, що з 2011 р. в п. 2 розд. I П(С)БО 25 внесено низку змін щодо категорії суб'єктів малого підприємництва, яким дозволено складати такий звіт. У 2011 році Форми № 1-мс та 2-мс застосовувалися СМП, які відповідали критеріям п. 156.4 ст. 156 ПКУ та яким було дозволено вести спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат. У 2012 році п. 2 розд. I П(С)БО 25 доповнено категорією СМП – юридичними особами платниками єдиного податку. У 2014 році з п. 2 розд. I П(С)БО 25 вилучено СМП – платників єдиного податку та замінено на мікропідприємства. Останні зміни, що відбулися у 2015 році, Спрощений фінансовий звіт СМП дають змогу використовувати СМП – юридичним особам, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, та мікропідприємствам.

Зіставлення структури Спрощеного фінансового звіту СМП та Фінансового звіту СМП доводить, що баланс Форми № 1-мс утворений на основі балансу Форми № 1-м шляхом вилучення із останнього III розділу активу і IV розділу пасиву та об'єднання окремих його статей, унаслідок чого утворилися укрупнені показники балансу Форми № 1-мс.

Дослідження показників звіту про фінансові результати Форми № 2-мс вказують, що вони утворені на основі статей звіту про фінансові результати Форми № 2-м, шляхом об'єднання показників, які відображають інші доходи та витрати СМП. Також на відміну від Форми 1-м звіту про фінансові результати у Формі 1-мс присутній рядок 2310 «Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування». Такий показник призначався для заповнення СМП, які відповідали критеріям п. 154.6 ст. 154 ПКУ та відображав різницю між доходами та витратами, які не визнавалися доходами та витратами відповідно до норм ПКУ, за умови, що вони не були відображені в складі доходів та витрат в інших рядках. В останній редакції П(С)БО 25 у п.2 та п. 8 забрали посилання на п. 154. 6 ст. 154 ПКУ, тому ми вважаємо за доцільне також внести зміни у Форму №2-мс, шляхом вилучення рядка 2310 «Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування».

Для складання форм Спрощеного фінансового звіту СМП наказом Міністерства Фінансів України від 15.06.2011 р. № 720 затверджено «Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами», які призначаються для спрощеного обліку доходів та витрат [7].

Дослідження Методичних рекомендацій № 720 дало змогу виокремити такі їх особливості:

1. Пропонована система реєстрів містить чотири журнали та п'ять відомостей. Структура журналів відображає основні групи показників чотирьох елементів фінансової звітності: журнал 1-мс призначений для обліку активів, журнал 2-мс – для обліку капіталу та зобов'язань, журнал – 3 мс – для обліку доходів, а журнал 4-мс – для обліку витрат. За потреби, СМП можуть систематизувати інформацію про господарські операції у таких відомостях: 1.1-мс обліку необоротних активів; 1.2-мс обліку нарахування амортизації; 2.1-мс обліку розрахунків з постачальниками, іншими кредиторами та бюджетом; 2.2-мс обліку розрахунків з працівниками; 4.1-мс обліку витрат на ремонт та поліпшення основних засобів.

2. Періодичність складання облікових реєстрів залежить від кількості господарських операцій та

часового чинника – одного місяця або кварталу.

3. Форми журналів та відомостей побудовані таким чином, що дають змогу узагальнювати інформацію про господарські операції СМП без використання Плану рахунків та подвійного запису. Тому у присудках таблиць пропонує форм відсутні номери рахунків, а записані назви груп активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів та витрат. Також для відображення зміни елементів фінансової звітності використовуються не поняття «дебет» і «кредит», а терміни: «отримано», «вибуло», «нараховано», «списано», «погашено», «сплачено», «збільшення», «зменшення» та інші. Для прикладу, надходження грошових коштів відображаємо у графі 14 «надійшло» журналу 1-мс, а їх витрачання – у графі 15 «вибуло».

Пристосування форм облікових реєстрів до ведення обліку без використання Плану рахунків та подвійного запису є основною умовою вдосконалення методики ведення спрощеного обліку доходів та витрат.

Перевагами облікових реєстрів, наведених у Методичних рекомендаціях № 720, є: систематизація інформації відбувається за показниками призначеними для складання Спрощеного фінансового звіту СМП; структура журналів 1-мс та 2-мс має аналогічну будову до Журналу обліку господарських операцій, згідно з «Методичними рекомендаціями по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» №422 від 25.06.2003 р.[9]; відсутність термінології «дебет» і «кредит», що розширює коло осіб, які можуть вести облік у СМП.

Попри зазначене, відображення інформації у наведених журналах та відомостях має певні недоліки:

1. Незважаючи на відмову від використання подвійного запису, для систематизації інформації, кожен суму господарських операцій потрібно відображати принаймні двічі (у двох журналах), а то й тричі (ще у одній із відомостей). До прикладу, суму виплати з каси МП заробітної плати працівникам потрібно відображати у графі 11 відомості 1-мс («погашено», «виплачено»), у графі 17 журналу 1-мс (грошові кошти – «вибуло») та у графі 20 журналу 2-мс (поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці – «сплачено»). Тому в будь-якому разі присутній подвійний запис, хоча й без використання Плану рахунків.

2. Процедура виведення підсумків активів, капіталу та зобов'язань у журналах 1 – мс та 2 – мс є аналогічною до визначення сальдо за активними та пасивними рахунками, тому особа, яка займається веденням обліку, повинна бути з нею ознайомлена.

3. Структура журналу 4-мс відповідає методиці визначення собівартості реалізованої продукції, передбаченої у п. 2.3 П(С)БО 25, яка полягає у відображенні протягом місяця прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці та соціальні заходи, амортизації основних засобів та нематеріальних активів виробничого призначення, вартості послуг, прямо пов'язаних із виробництвом продукції та інших прямих витрат, які в кінці місяця повинні коригуватися на зменшення вартості залишку незавершеного виробництва та готової продукції. Проте для такого коригування потрібно ретельно вести первинні документи, які відображають рух запасів або проводити інвентаризацію на кінець звітного періоду, що не завжди можливо на МП. Також не завжди можливо достовірно провести оцінку таких залишків. За нормами П(С)БО 25, залишок готової продукції оцінюється за ціною її реалізації, за вирахуванням непрямих податків, витрат на збут та очікуваної суми прибутку, а залишок незавершеного виробництва – за матеріальними витратами та витратами на оплату праці [4]. Неправильне визначення одного з показників призведе до спотворення показника собівартості реалізованої продукції та, як наслідок, фінансового результату діяльності СМП.

Таким чином, незважаючи на відносну простоту облікових реєстрів, визначених Методичними рекомендаціями № 720 та відмову від використання Плану рахунків та подвійного запису, посадовим особам підприємства (керівникам/власникам), що не мають відповідних знань у сфері бухгалтерського обліку, буде важко ними скористатися для складання Спрощеного фінансового звіту СМП. Обчислення підсумкових даних активів, капіталу та зобов'язань, визначення собівартості реалізованої продукції та фінансових результатів потребують базових знань із бухгалтерського обліку.

Варто зауважити, що відмова від використання рахунків та подвійного запису не нова у теоретичних дослідженнях обліку на МП. У 90-х ХХ ст. та 2000-х роках науковці звертали значну увагу на форми обліку, побудовані на основі простої системи запису. Проф. Л. Сук пропонує використовувати книгу обліку витрат і доходів та опис основних засобів. В основі використання зазначеної форми обліку покладено метод «витрати-випуск». Він базується на зіставленні випуску продукції суб'єкта господарювання з витратами на постачання, виробництво і реалізацію, що забезпечує визначення фінансового результату підприємства за відповідний період із урахуванням зміни залишків незавершеного виробництва і готової продукції. Це дає змогу не обчислювати собівартість продукції, що зменшує обсяги облікових робіт [10, с. 5].

Форма обліку, розроблена проф. В. В. Сопко, також базується на простій системі запису. Для ведення обліку у малому бізнесі він пропонував вести Книгу (журнал) бухгалтерського обліку майна та

господарської діяльності, яка складається з таких реєстрів: журнал реєстрації господарських операцій; відомість – опис основних засобів; інвентаризаційний опис матеріальних цінностей, товарів, готової продукції та незавершеного виробництва; відомість випуску готової продукції (для виробничих малих підприємств); відомість визначення та обліку фінансового результату; відомість – таблиця нотаток [11, с. 9].

На відміну від запропонованих книг обліку господарських операцій, Журнал реєстрації господарських операцій містить три групи показників: «Господарські операції» (гр. 4-5), «Зобов'язання, розрахунки по заборгованості» (гр. 6-7), «Грошові кошти» (гр. 8-9). Записи у журналі здійснюються у хронологічному порядку на підставі підтверджуючих документів та повного обґрунтування. При цьому використовують діючі форми первинної документації. Зміст господарських операцій записують у довільній формі.

Перевагами використання такого журналу є можливість визначення не тільки доходів чи витрат, а й можливість контролювати стан розрахунків, надходження і виплати грошових коштів. Проте відображення деяких господарських операцій у такому журналі передбачає одночасно їх запис у дві графи, що інтерпретує використання подвійного запису. Графи «Розрахунки по заборгованості» схожі на дебет і кредит рахунків «Розрахунки з покупцями і замовниками» та «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Причому, коли відображаємо господарську операцію, пов'язану з відвантаженням готової продукції, то визнаємо дохід і заборгованість покупця (операція 8). При погашенні заборгованості покупця графу 7 ми розглядаємо як кредит рахунка «Розрахунки з покупцями і замовниками» і тим самим показуємо її зменшення (операція 11). Аналогічно можна розглядати ці графи як дебет і кредит рахунку «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» (операції 6, 18). Таким чином, особі, що займається веденням обліку (керівнику чи бухгалтеру), потрібно володіти методикою подвійного запису.

Значну увагу науковці звертають на вивчення закордонного досвіду ведення обліку на основі простої системи записів. Л. Ловінська розглядає досвід Великобританії, де випускають бухгалтерські книги для малого бізнесу. Вони побудовані так, що в одній книзі за простою системою записів можна вести облік упродовж звітного року. Наприклад, бухгалтерська книга «All-in-one» складається з п'яти розділів: 1. «Надходження і платежі»; 2. «Потижневе зведення»; 3. «Прибутки і збитки»; 4. «Журнал»; 5. «Баланс» [12, с. 35-38]. Перевагами використання такої книги є: можливість визначення руху грошових коштів за кожний тиждень, місяць, квартал; структура показників реєстрів відповідає формам фінансової звітності; у реєстрах книги передбачені окремі графи для відображення ПДВ.

М. Я. Матвіїв та П. Я. Хомин вважають, що «малі підприємства, де середньооблікова чисельність працівників за звітний період не більша 10 осіб та обсяг виручки від реалізації за рік не перевищує 500 тис. грн, можуть вести облік за простою формою відповідно до потреб управління без використання подвійного запису. При чому основним реєстром за простою формою обліку є Книга обліку доходів та витрат, у якій здійснюють реєстрацію даних первинних документів за видами доходів та витрат з метою визначення результатів господарювання» [13, с. 282-287]. Використання цієї форми обліку передбачає ведення ще таких реєстрів: «Опис майна», «Відомість обліку основних засобів та нарахування амортизації», «Відомість обліку розрахунків», «Відомість витрат виробництва».

Позитивно оцінюючи пропозиції науковців щодо використання форми обліку на системі простого запису, вважаємо за доцільне використати їх для удосконалення реєстрів, наведених у Методичних рекомендаціях № 720.

Отже, відмова від використання Плану рахунків та подвійного запису сприяла появі підсистеми спрощеного бухгалтерського обліку доходів та витрат. Проте вважаємо некоректною таку назву цієї підсистеми.

По-перше, в такій підсистемі використовуються також спрощені процедури обліку активів, зобов'язань та власного капіталу МП.

По-друге, вона призначена для СМП – неплатників ПДВ.

По-третє, її можуть застосовувати мікропідприємства, яким дозволено складати Спрощений фінансовий звіт СМП, незалежно від системи оподаткування.

Оскільки визначальним критерієм використання цієї системи є відсутність реєстрації МП платником ПДВ, то пропонуємо таку її назву – «спрощена система обліку та звітності для неплатників ПДВ». Відповідно застосовувати таку систему зможуть мікропідприємства або платники єдиного податку 3-ї групи за ставкою 5 %.

Дослідження ПКУ та нормативно-правових актів, що регулюють ведення обліку СМП, дозволило нам розробити алгоритм вибору ними спрощеної системи обліку та звітності чи спрощеної системи обліку та звітності для неплатників ПДВ і відобразити послідовність застосування їх елементів (рис. 1).

Розроблений алгоритм доводить присутність тенденції впливу податкового законодавства на розвиток спрощеної системи обліку і звітності СМП у напрямі використання її інформаційного масиву даних для складання податкової та інших форм звітності.

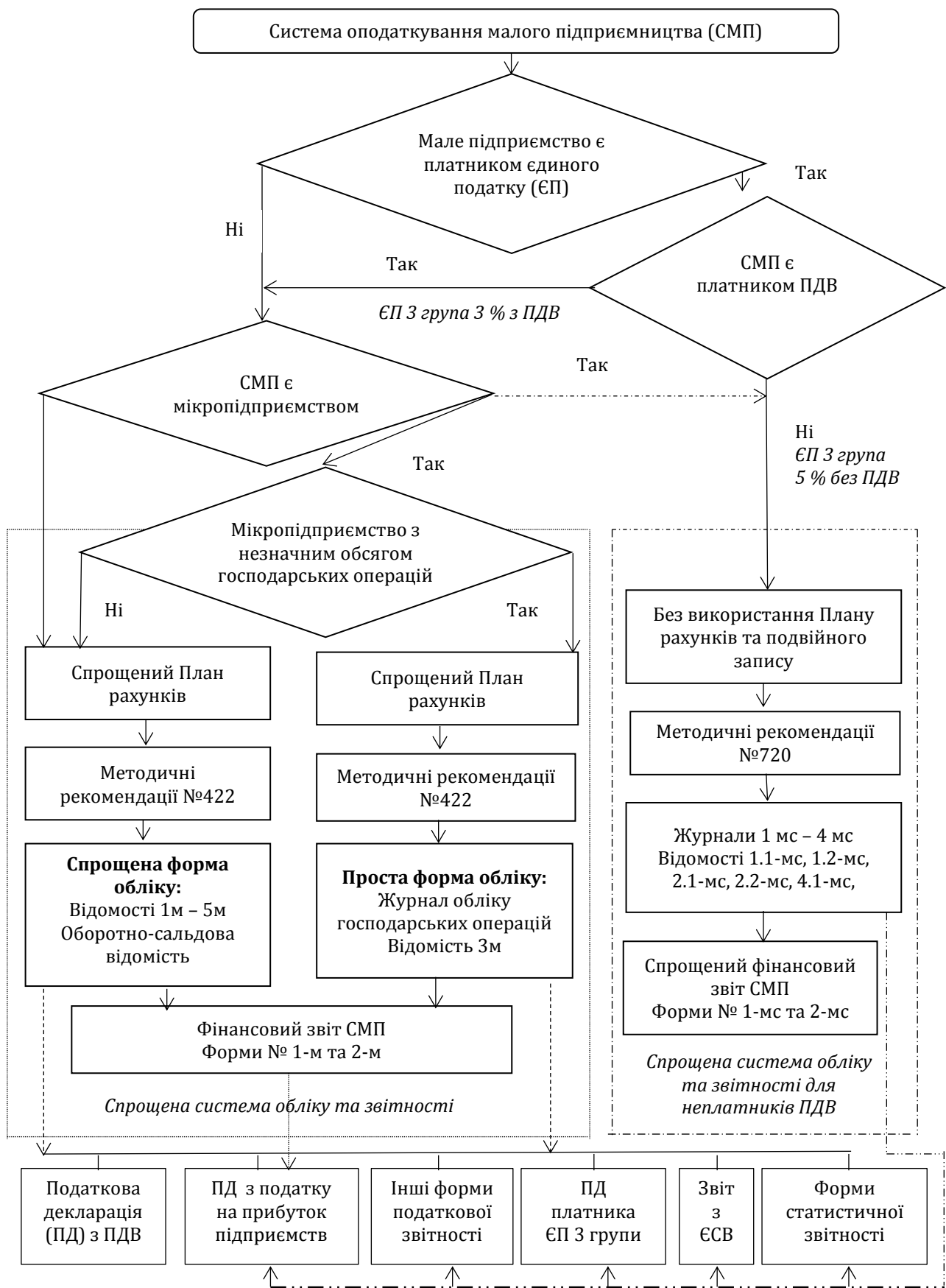

Рис. 1. Алгоритм вибору елементів спрощеної системи обліку та звітності СМП

*Розроблено автором.

Проте немає чіткої межі застосування того чи іншого виду спрощеної системи обліку та звітності залежно від системи оподаткування. Так платники єдиного податку 3-ї групи за ставкою 3 % з ПДВ, для складання «Податкової декларації платника єдиного податку третьої групи», «Податкової декларації з податку на додану вартість» та інших форм податкової звітності використовують інформацію, що генерується у спрощеній системі обліку та звітності. Аналогічно, СМП, що відповідає критеріям мікропідприємництва та не зареєстрований платником ПДВ, перебуваючи на загальній системі оподаткування, може використовувати спрощену систему обліку та звітності для неплатників ПДВ.

Висновки та перспективи подальших розвідок

З'ясування впливу податкового законодавства доводить, що основними критеріями вибору елементів спрощеної системи обліку та звітності для неплатників ПДВ є реєстрація СМП платником єдиного податку 3-ї групи за ставкою 5 % без ПДВ. Спрощену систему обліку та звітності можуть використовувати МП, що перебувають на загальній системі оподаткування або платники єдиного податку 3-ї групи за ставкою 3 % з ПДВ.

Достатній вплив на вибір елементів спрощеної системи обліку та звітності має належність СМП до категорії мікропідприємств. Якщо мікропідприємство має незначний обсяг господарських операцій, то йому варто використовувати просту форму обліку, а у протилежному випадку – спрощену форму обліку. Тому такий критерій варто враховувати при організації обліку на МП.

Перспективами подальших досліджень є формування методичного підходу до удосконалення елементів спрощеної системи обліку та звітності для задоволення інформаційних потреб зовнішніх та внутрішніх користувачів облікової інформації малого підприємства.

Список літератури

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1510899591655291>.
2. Гоголь, Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія [Текст] / Т. А. Гоголь. – Чернівці: Видавець Лозовий В. М., 2014. – 384 с.
3. Макарова, О. В. Організація бухгалтерського обліку у суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] / О. В. Макарова // Облік і фінанси. – 2012. – № 4. – С. 8-12. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2012_4_3.
4. Касич, А.О. Особливості оподаткування та обліку малого бізнесу в контексті Податкового кодексу України [Електронний ресурс] / А. О. Касич, Н. В. Черевик // Бухгалтерський облік, фінанси та грошовий обіг. Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. – Випуск 6/2012 (77). – С. 143-148. – Режим доступу: [http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1\(77\)/143.pdf](http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1(77)/143.pdf).
5. Пивоваров, М. Проблеми організації системи обліку та звітності суб'єкта малого підприємництва [Електронний ресурс] / М. Пивоваров, О. Панченко, О. Лищенко // Схід. – 2014. – № 1. – С. 90-94. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2014_1_18.
6. Хоча, Н. В. Нормативно-правове забезпечення облікової системи малих підприємств [Електронний ресурс] / Н.В. Хоча // Глобальні та національні проблеми економіки. – №5. – 2015. – С. 1048 -1053. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/213.pdf>.
7. Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 року № 720 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=311243.
8. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва” [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 року № 39 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00/print1510899591655291>.
9. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/minfin/control/uk/publish/article?art_id=32333.
10. Сук, Л. Упрощенная система учета в малом бизнесе [Текст] / Л. Сук // Бухгалтерский учет и аудит. – 1996. – №9. – С. 4-7.
11. Сопко, В. Бухгалтерський облік у малому бізнесі [Текст] / В. Сопко // Бухгалтерський облік і аудит. – 1995. – №9. – С. 9-13.
12. Ловінська, Л. У пошуках нової форми бухгалтерського обліку [Текст] / Л. Ловінська // Бухгалтерський облік і аудит. – 1995. – 6. – С. 35-38.

-
13. Матвіїв, М. Я. Бухгалтерський облік на малих підприємствах за різними формами [Текст]: навчальний посібник / М. Я. Матвіїв, П. Я. Хомин – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.

References

1. *Podatkovyy kodeks Ukrainy*. (2010). Kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 roku # 2755-VI. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1510899591655291>.
2. Hohol', T. A. (2014). *Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya pidpryyemstv maloho biznesu*. Chernihiv: Vydavets' Lozovyy V. M.
3. Makarova, O. V. (2012). Orhanizatsiya bukhhalters'koho obliku u subyektiv maloho pidpryyemnytstva. *Oblik i finansy*, 4, 8-12. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2012_4_3.
4. Kasych, A. O. & Cherevyk, N. V. (2012). Osoblyvosti opodatkovannya ta obliku maloho biznesu v konteksti Podatkovoho kodeksu Ukrainy. Bukhhalters'kyy oblik, finansy ta hroshovyy obih. *Visnyk KrNU imeni Mykhayla Ostrohrads'koho*, 6 (77), 143-148. Retrieved from: [http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1\(77\)/143.pdf](http://www.kdu.edu.ua/statti/2012-6-1(77)/143.pdf).
5. Pyvovarov, M., Panchenko, O., Lyschenko, O. (2014). Problemy orhanizatsiyi systemy obliku ta zvitnosti subyekta maloho pidpryyemnytstva. *Skhid*, 1, 90-94. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2014_1_18.
6. Khocha, N. V. (2015). Normatyvno-pravove zabezpechennya oblikovoyi systemy malykh pidpryyemstv. *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, 5, 1048-1053. Retrieved from: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/213.pdf>.
7. *Pro zatverdzhennya Metodychnykh rekomendatsiy iz zastosuvannya rehistriv bukhhalters'koho obliku malykh pidpryyemstvamy*. (2011). Retrieved from: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=311243.
8. *Pro zatverdzhennya Polozhennya (standartu) bukhhalters'koho obliku 25 "Finansovyy zvit subyekta maloho pidpryyemnytstva*. (2000). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00/print1510899591655291>.
9. *Pro zatverdzhennya Metodychnykh rekomendatsiy po zastosuvannyu rehistriv bukhhalters'koho obliku malykh pidpryyemstvamy*. (2003). Retrieved from: http://www.minfin.gov.ua/minfin/control/uk/publish/article?art_id=32333.
10. Suk, L. (1996). Uproshchennaya systema ucheta v malom biznese. *Bukhhalterskyy uchet i audit*, 9, 4-7.
11. Sopko, V. (1995). Bukhhalters'kyy oblik u malomu biznesi. *Bukhhalters'kyy oblik i audit*, 9, 9-13.
12. Lovins'ka, L. (1995). U poshukakh novoyi formy bukhhalters'koho obliku. *Bukhhalters'kyy oblik i audit*, 6, 35-38.
13. Matviyiv, M. Ya. & Khomyn, P. Ya. (2004). *Bukhhalters'kyy oblik na malykh pidpryyemstvakh za riznymy formamy*. Kyiv: Tsentr navchal'noyi literatury.

Стаття надійшла до редакції 19.03.2018 р.